

OPRAVDOVÝ
KREŠTĀN
 POLITICKÝ A SPOLOČENSKÝ TÝZDENNÍK.
 LUDOVÁ PRÍLOHA „SLOVENSKÝCH NOVÍN“.

Predplatná cena:
 Na celý rok 2 zl. — kr.
 Na pol roka 1 „ — „
 Na štvrt roka — 50 „
 Jednotlivé číslo 3 kr.

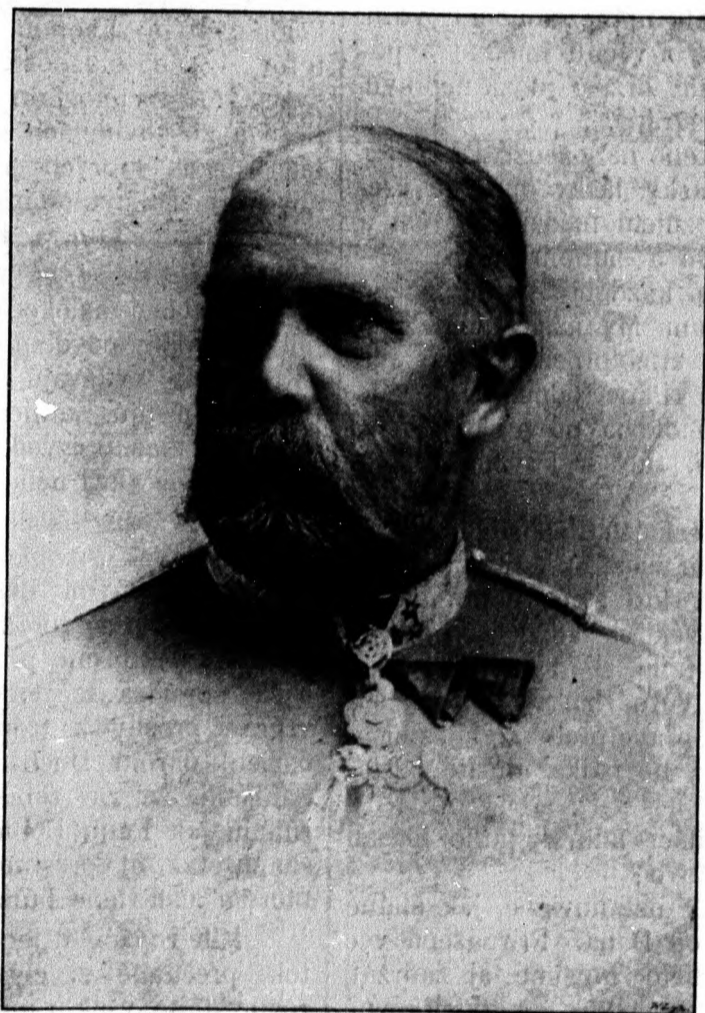
Vychodí každú nedel' u.
 Zodpovedný redaktor a vydavateľ:
VIKTOR HORNYÁNSZKY.

Redakcia a vydavateľstvo: V Budapešti,
 VI. okr., Aradi-utca 14.
 Sem sa majú posielat predplatky a dopisy.
 Nevyplatené listy sa neprijímajú.

Arciknieža Karol Ludvik †.

Nášho milovaného kráľa zastihla zase veľká, citeľná ztrata. Jeho mladší brat, arciknieža Karol Ludvik po dlhšej nemoci zomrel v stredu rano vo Viedni.

Koľko ráz stál už náš dobrotivý kráľ bôľom sklúčený pri pohrabe svojich príbuzných? Zomreli mu rodičia — to vyžaduje poriadok prírody — vo viedeňskej hrobke leží jeho mladistvá dcéra a jeho bývalá pýcha a nádej kráľovič Rudolf. Jedine nekonečná dôvera v Pána nebies popriala sily nášmu kráľovi, že pri pohrabe svojho jediného syna, od bôľu nezomrel. V ďalekom Mexiku vykřvácal čo hrdina brat jeho, arciknieža Maximilian, cisár mexikánsky. Kedykoľvek ruka Všemohúceho povolá niekoho z rodiny Habsburgovcov, Franc Jozef skloní

hlavu pred nevyzpytateľným riadením Božím a hľadá útechu v dobrých skutkoch a v plnení svojich ťažkých povinností.

Smutná zpráva o odumretí arcikniežaťa Karola Ludvika hlboko a bôľne dojala sa všetkých obyvateľov krajiny. Všade panuje úprimná sústrasť, všetci trpíme s našim dobrým kráľom a sdielame bôľ jeho.

A smútok za zomrelým arcikniežaťom je v Uhorsku tým väčší, lebo sme v ňom neutratili len dediča trónu, ale aj opravdového otcovského priateľa našej krajiny.

Ponevác sme behom pomerne krátkeho času už druhého nástupcu trónu utratili, vrúčne prosby vysielame k Všemohúcemu, aby poprial silného zdravia najstaršiemu synovi odumretého arcikniežaťa, arcikniežaťu Franc Ferdinandovi, ktorý v miernom podnebí hľadá ulavenie nemoce, podryvajúcej mladý život jeho. —

Prosíme ďalej Všemohúceho, aby poprial sily nášmu kráľovi, žeby aj tento úder prestál bez otrásenia zdravia svojho!

Soslania Ducha svätého.

Spasiteľ náš, Ježiš Kristus na desiaty deň po na nebevstúpení svojom soslal na apoštolov Ducha svätého, ktorý sa v podobe ohnivých jazykov zjavil nad nimi. Apoštolovia sú Duchom svätým osvietení, rozišli sa po celom svete a hlásali učenie Kristovo, hlásali pravdu svätú.

Dnes slávime výročitú pamiatku soslania Ducha svätého. Čo je prirodzenejšie teda, než že máme prosiť dnes Všemohúceho, aby nás osvietil darom Ducha svätého, aby sme jasne videli a aby sme rozoznali dobré od zlého a poznateho dobrého sa pridržali. Jestli kedy, tak dnes skutočne potrebujeme dar Ducha svätého, ktorý by osvietil rozum náš, dnes potrebujeme, dobrotivý Bože, milosť Tvoju, aby si mysle naše osvietil ráčil, žeby sme jasne videli, aby sme jasne rozoznali, koho máme nasledovať z tých, ktorí sa nám za vodcov ponúkajú.

Pri tejto príležitosti pokladáme si za povinnosť ctenému obecnstvu obľahčiť úlohu poznávania, ponechajúc mu ale úplne slobodnú vôľu, aby našu dobre mienenú a vecnú mienku a poučenie buď prijal, buď ale, držiac ju za nepravú, pridružil sa k protivnej strane.

Základom kresťanského náboženstva je láska. My stojíme na základe lásky, lásky opravdu kresťanskej, ktorá nerobí rozdielu medzi bohatým a chudobným, medzi pánom a sluhom, medzi kresťanom a pohanom, ale každého spolubližneho rovnako prituluje k prsiam. My nasledujeme príklad Krista, ktorý aj na kríži prosil Otca svojho za svojich nepriateľov: «Pane odpusť im, lebo nevedia, čo činia.» Apoštolovia po prijatí Ducha svätého túto lásku širili, túto lásku hlásali pohanom.

A čo vidíme od dneskajších apoštolov «Kresťana»? Sypia nenávisťou, zlosťou proti každému, kto sa slepo nepodvolí, kto slepo neprijme ich učenie. Beda tomu človekovi, ktorý sa opováži rozmýšľať, hlása «Kresťan». Pán Boh dal všetkým ľuďom slobodnú vôľu, len vy Slováci ste ju neobdržali od Neho, práve preto ani nesmiete rozmýšľať, lež len jako hoviadka musíte nasledovať «Kresťana».

Spýtajte že sa rodáci milí, či takto hlásali apoštolovia učenie Kristovo?

Všetky štáty, všetky ustanovizne, jak štátne tak aj náboženské sú od Boha. Prirodzená vec teda, že ustanovizne tieto musíme aj zadržat, musíme poslúchať, jak svetské, tak aj cirkevné vrchnosti.

My s našej strany od prvopočiatku sme hlásali a aj teraz hlásame, prosíme ct. obecnstvo, aby cirkevné príkazy zachovávalo, lebo veď od zachovania týchže záležití jejich duševné spasenie.

Ale od prvopočiatku sme prizvukovali, že ľudia popri tom, že patria ku tomu alebo onému náboženstvu, sú zároveň aj poddanými štátu. Cirkev stará sa o duševné dobro ľudí, štát ale o telesné dobro, o bezpečnosť telesnú poddaných svojich. Každý nepredpojatý musí nás len pochváliť za to, že keď napomíname obecnstvo, aby prisne zachovávalo cirkevné nariadenia, že ho zároveň upomíname aj na zachovávanie svetských zákonov a predpisov.

My pri našom účinkovaní vždy sme mali na zreteli, vždy sme sa držali rozkazu Kristovho: «Dajte Bohu, čo je Božie a cisárovi, čo je cisárovo.» My dávame Pánu Bohu, čo je Božie, ale štátu tiež nemôžeme odobrať, čo je jeho, lebo veď by sme sa tým prehrešili proti rozkazu Kristovmu.

A čo vidíme, čo zkusujeme so strany «Kresťana»? Všetko inšie, len to nie, žeby sa držal horecítovaného rozkazu Kristovho.

«Kresťan» každou literou búri proti už sankcionovaným zákonom, povzbudzuje svojich čitateľov k neposlušnosti proti zákonom, nedáva svetským vrchnostiam patriacu im úctu, haní tiež a zošklivuje ich svojim čitateľom. A to robia kňazia, ktorých povinnosťou by malo byť, aby veriacich napomínali k poslušnosti proti svetským vrchnostiam a k úcte proti nariadeniam týchže.

Skutočne málokedy sa ešte kňazia tak vzdialili od svojho povolania, jako sa vzdialujú tí, čo «Kresťana» vydávajú a tí farári a kapláni, ktorí doňho dopisujú. Lutujeme úprimne týchto kňazov, lebo veď sme presvedčení, že nevedia čo činia a tak prosíme Otca nebeského, aby im odpustil ich skutky.

Ačkoľvek sú nám páni od redakcie «Kresťana» úhlavnými nepriateľmi, ktorí nám upierajú snád' len aj to, že sme tak na obraz Boží stvorení, jako oni, predsa nás kresťanská láska naša popúdzda k tomu, aby sme zaslali naše vrúcne prosby k trónu Všemohúceho, aby ich osvietil darom Ducha svätého, žeby čím skôr nahliadli, že zle robia, že sa jednaním svojim rúhajú jak Pánu Bohu, ktorého príkazy nohami šliapu, tak aj prestupujú svetské zákony, proti ktorým ustavične búria.

Milí rodáci, v tento veľký kresťanský sviatok, prečítajte si chladnokrevne riadky tieto a rozmýšľajte, však vám za to dal Pán Boh rozum a slobodnú vôľu, čo vám tuná bez zlosti a hnevu píšeme, a ani najmenej nepochybujeme, že uznaf musíte, že my len dobre smýšľame s Vami. Pridruzte sa teda k nám, ktorí chceme každému dopriať, čo mu patrí, ktorí rovnako chceme bla-

hobyt všetkých občanov napomôcť, a ktorí si rovnako ctíme presvedčenie každého.

Tých ale, ktorých úprimné naše slová nepohly, neprekliname, nevyvolávame na nich kliatbu Božiu, túto úlohu ponechávame «Kresťanovi». O to jedno ale prosíme všetkých ľudomilov, aby slovenský ľud osvietili, žeby sa nedal držať za hovädá bez rozumu a slobodnej vôle, za čo ho drží «Kresťan», lež nech si samostatne utvoria mienku; nech sa nedajú strašiť peklom od nás, nech si vyprosia, aby páni od «Kresťana» mali o nich takú mienku, že ich musia viesť ako birky, že sú nie v stave vlastným rozumom rozoznať, čo je dobré, a čo je zlé.

Milí rodáci, čítajte čím viac, čím častejšie, tým budete osvietenejší. Nedajte sa viesť jako hoviadka na povrázku, buďte si už raz povedomí svojej ľudskej hodnosti. Utvorte si sami vlastnú mienku o tom, čo čítate, nedajte sa strašiť peklom od vzdelávania sa, lebo veď Kristus Pán preto poslal apoštolov do sveta, aby ľud vyučovali a nie aby ho držali vo tme, jako to robia mnohí hornovidiectví farári a kapláni, ktorí sú sami slepí, chcú aj ľud v slepote držať a nedovolia mu vzdelávať sa.

Pane Bože, sošli na nich dar Ducha svätého.

Slovo k rodákam.

V predošlom článku poukázali sme na tú významnú okolnosť, že ajhľa započínajú sa starať o nás i s tej i s tamtej strany. A má to aj svoje príčiny a chvála Pánu Bohu pre nás prajné, pre nás vzácne, ba mohli by sme povedať, nezaplateľné, neoceníteľné príčiny.

Konštitúcia našej drahej, tisícročnej spoločnej vlasti so sebou donáša totiž, že v rovnovej miere s korunou — s najjasnejším kráľom, my sami rozhodujeme o svojom osude, o svojom dobrom alebo zlom osude. My rozhodujeme o všetkom, čo sa týka národa uhorského a krajiny uhorskej. My donášame a prevádzame zákony, tedy my panujeme a spravujeme v štáte našom, pravda nie bezprostredne, ale cestou snemu nami vyvoleného a cestou vlády, ktorá pochádza zo snemu nami vyvoleného, ktorá býva korunou poverená.

Z tohoto vysvitá, že sme i my veľmi potrební spolupracovníci v ústavných, konštitucionálnych pohyboch, z toho nasleduje, že nás hľadajú.

Ale teraz! — Veď je to samo sebou nie zle, keď ľudia schopní, k tomu učení, s politikou sa zaoberajúci, v prospech náš a v prospech vlasti aj na miesto nás myslia, nás vedú a k dobrému cieľu aj použijú. Veď musíme uznať, že veľa je nás, ohromná väčšina takých, ktorí sa s politikou nezaobráame, ktorí sa do nej snád ani

nerozumieme, a tak chtiac-nechtiac za druhými ist' musíme. Robili to naši otcovia, robili sme my roky a roky — a povedzme si pravdu, na následky sme ani nemysleli, a o výsledky sme sa nestarali, a len keď sme s jedným alebo druhým neboli spokojní, keď sme sa tu i tam ukrivdenými, alebo aj oškodenými cítili: mrzeli sme sa, hundrali sme a vinu všetkého sme na druhých skladali, nepomysliac, že všetkému tomu len naša nevedomosť, nedbalosť, ľahkomyslnosť, alebo často i zaslepenosť bola príčinou. — Uznajme to a napravíme sa, lebo uznanie previnenia je prvým krokom k polepšeniu sa.

A potom staré naše príslovie nám hlása: «pomoc si sám a aj Pán Boh ti pomôže.» No a darmo je, už je to len krajsie, už to len našej ľudskej hodnote lepšie zodpovedá, keď, povedzme, z vlastného presvedčenia plníme tú alebo onú našu povinnosť, ako keď by sme to slepo, z návodu, alebo zvlášte pre zisk časný a hmotné výhody robili.

Keď máme práva a tieže aj prevádzame, musíme ich predovšetkým dokonale poznať. Musíme poznať spôsoby, akými sa ony upotrebujú, a musíme sa aj obznámiť s osobami, na ktoré prevádzanie týchto našich práv sveriť hodláme a chceme, a v poznávaní tomto musíme tak ďaleko pokračovať, až by sme si nielen smer budúceho účinkovania vytknúť v stave boli, ale aj aby sme si mužov ku takémuto zastupovaniu nás a záujmov našich spoločných sami vyhľadávali, týchže k tomu žiadali, ba vážou verejnej dôvery k tomu nútili, na miesto toho, aby sme, ako sa to do teraz dialo, v najlepšom páde netečne, v horšom páde ale ziskubažne a lakome čakali, kým sa nám niekto, už či sľubami, či darmi a pijatikou núkať príjde.

Toto poznanie práv a povinností našich a obznámenie sa so spôsobom upotrebovania a používania týchže, nie je ľahké, ale zas ani tak veľmi obťažné. Len pevná vôľa a dobromyslná vytrvalosť je potrebná ku tomu a v krátkom čase nahradíme si, čo sme tak dlho zameškali. My postaráme sa o to s týždňa na týždeň v tomto časopise, aby sme, trebárs na krátko, ale všemožne obznámili vás o všetkom, čo vám je nevyhnutne potrebné vedieť pri používaní vašich veľkých občianskych, ústavných práv, a presvedčení sme, že sa nám to podarí, lebo s jednej strany vieme, že národ náš uhorský všeobecne — a v ňom ľud náš slovenský zvláštne rád sa poučuje, úprimné slovo a dobrú radu vysoko si váži; s druhej strany otvorene chceme hovoriť k vám, žiadajúc vás, aby ste o počutom rozmýšľali, uvažovali a svoje vlastné presvedčenia si utvorili.

Len tak sa môžeme, rodáci moji, vymaniť

z toho nás nehodného, nás potupujúceho a nám aj škodlivého položenia, v ktorom sa teraz nachodíme, že nás sľubom, hrozbou, podplácaním, násilnosťou, zvlášte ale hnusnou pijatikou hľadajú a hľadajú použiť a vodiť, kde sa komu len páci, a že sa mnohým nesvedomitým svodcom aj do dnes darí, ľahkoverných našich spolubratov na našu škodu a na škodu krajiny zviest a zaviesť ta, odkiaľ nenie tak ľahko návratu.

Pravdomil.

POLITICKÉ ZPRÁVY.

Porada v záležitosti reformy priamych daní. V sobotu zasadol vo finančnom ministerstve k porade ten výbor, ktorý svolal finančný minister tým cieľom, aby vypočul mienku svolaných ohľadom toho, ako by sa dal náš terajší daňový systém tak reformovať, žeby krajina mala z daní práve toľko príjmov, ako teraz, a aby napriek tomu bolo chudobe odpomožené. Na porade brali účasť univerzitní professori, krajinskí vyslanci, členovia peňažných ústavov a hospodárskych spolkov.

V reči, ktorou finančný minister otvoril poradu, prizvukoval, že je terajší náš daňový systém neúplný, nespravodlivý. Chyby terajšieho daňového systému odtiaľ pochádzajú, že kedykoľvek bol opravovaný, vždy sa hľadalo len na to, aby štát mal čím väčšie dôchodky, záujmy obecnstva neboly nikdy do ohľadu braté. Minister dokázal, že sú niektorí nepomerne veľmi odanení, iní zase neplatia vôbec žiadnu daň, alebo aspoň nie takú, ktorá by stála v pomere k jejich dôchodkom.

Na porade účasť berúci prizvukovali potrebu toho, aby pozemková daň bola znížená, aby farchy daňové byly rovnomernejšie podelené.

Porada potrvá viac dní.

Papežská encyklika k uhorským biskupom. Pápež z príležitosti millenniumu upravil na uhorský biskupský sbor encykliku, v ktorej hovorí, žeby Uhorsko nejestvovalo už od tak dávna a nebolo by sa natoľko zmohlo, keby ho učenia evanjeliuma neboly oslobodily od bludu, keby ho neboly učily, žeby práva národov v úcte držalo a keby učenia tieto neboly vlialy doňho dobrotu, pokojamilovnosť a úctu naproti panovníkom. Ďalej hovorí, že jedonkaždý, ktorý vlast svoju miluje, mal by sľúbiť, že bude na tom pracovať, aby terajšia napnutosť mysli prestala. Z tohoto by sa mnoho mohla poučiť ľudová strana, keby sa vôbec učí cheela.

Výkaz štátnych príjmov a výdavkov v prvej štvrti t. roku minister financií už uverejnil. Dľa tohoto výkazu príjmy obnášaly 107 millionov, 467 tisíc, tedy o 3 mill. 79 tisíc zlatých viac, než minulého roku. Výdavkov bolo 133 millionov 675 tisíc, tedy o 3 milliony 56 tisíc zlatých viac, než v prvej štvrti minulého roku. Finančný stav prvej štvrti tohoto roku je tedy, čo sa týče konečného výsledku, ten samý, čo bol minulého roku.

Ľudová strana a panslávci. Ľudová strana bola už viackrát upodozrievaná, že drží s panslávami. Kedykoľvek sa o tomto hovorilo, ľudová strana sa vždy vyhovárala slovami, skutkami ale dokazuje, že s panslávami drží. Dôkaz tohoto podala aj v liptovskej stolici. 11-ho tohoto mesiaca bolo vydržované stoličné slávnostné valné zhromaždenie, na ktorom sa súčasťnil iba jeden-jediný ka-

tolický kňaz, z evanjelických ani jedon. Heslo panslávov je, nikde nebrať účasť na millennárnych slávnostach, to samé robia aj prívrženci ľudovej strany. A že vraj neťahajú za jedon remeň s panslávami!

Ruský cár bude 26-ho mája v Moskve korunovaný. K tejto slávnosti robia sa veľkolepé prípravy. Menší panovníci europejskí pôjdu osobne do Mosky, väčšie štáty sa dajú len zastupovať. Nášho kráľa bude zastupovať arciknieža Eugen.

KRAJINSKÝ SNEM.

Snemovňa vyslancov začala pojednávať v pondelok návrh zákona o administratívnom súdnictve. Tento zákon je novou zárukou občianskej slobody, lebo sriaďuje neodvislý administratívny súd, ku ktorému sa občania budú môcť o pomoc uchádzať v tom páde, jestli že sú tej mienky, toho presvedčenia, že výkonom niektorej administratívnej vrchnosti utrpeli krivdu.

15-ho mája. Na dneskajšom zasadnutí byly vybavené osobné záležitosti vyslanca Issekutza a Ugrona. Zatým byly pojednované k snemu došlé prosby, medzi ktorými sa nachádza aj prosba békésskeho učiteľského spolku, o ktorej sme sa bližšie zmienili v 6-tom čísle. Prosba táto bola vydaná ministromi kultu, aby ju riešil a o riešení zadal snemu správu. Minister kultu aj sám nahliadol, že vekom zošli učítelia, ktorí nemajú pensiu, zasluhujú, aby od štátu dostali podporu.

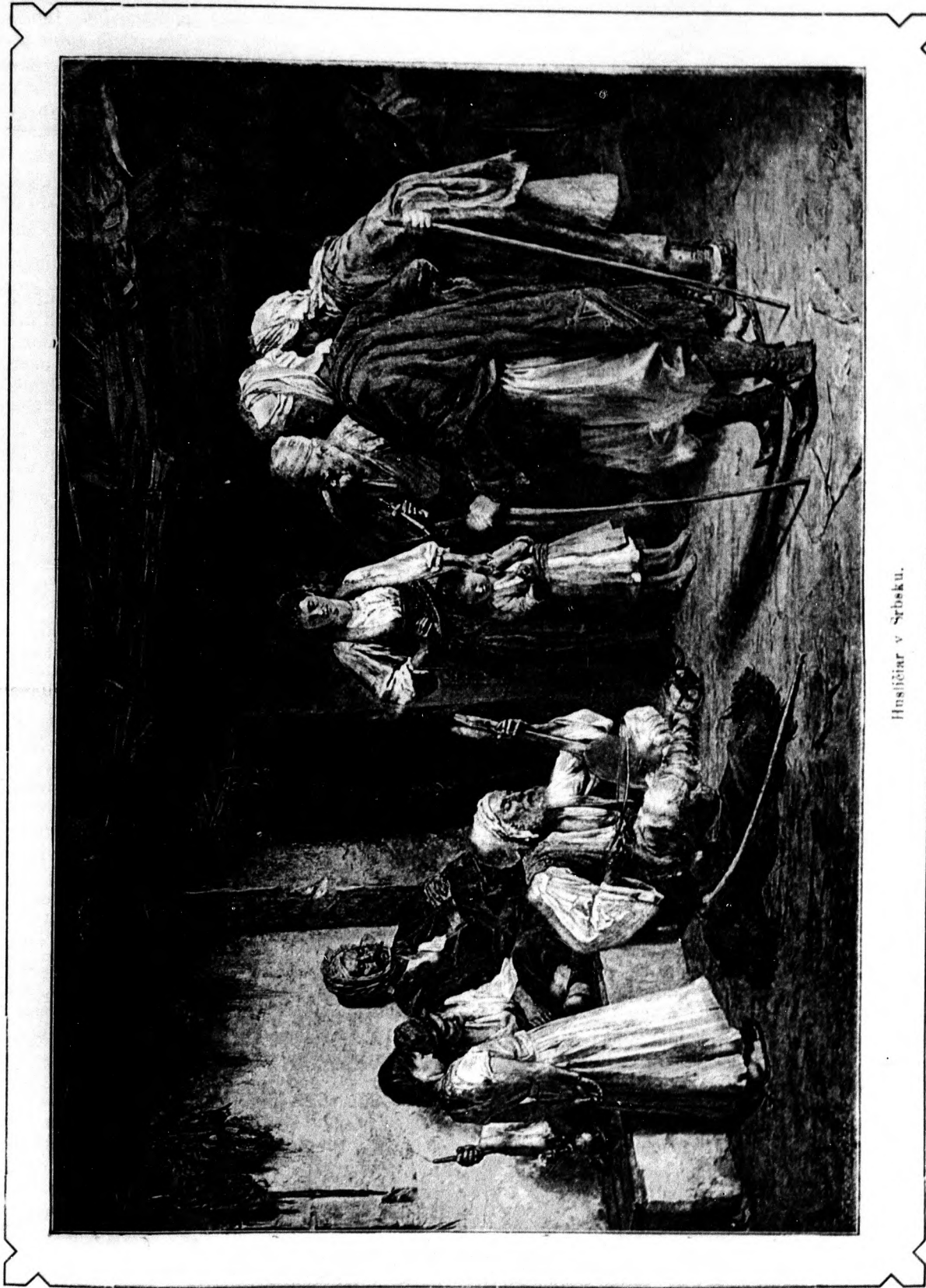
16-ho mája. Dnes bol snem dobre navštívený, lebo sa vedelo, že ministerský predseda, barón Bánffy bude odpovedať na interpelláciu zadanú v záležitosti spálenia uhorskej zástavy v Belehrade. Prv než by bol ministerský predseda odpovedal na interpelláciu túto, aj Gabriel Ugron, taktiež aj Franc Kossuth interpellovali vládu v tej samej otázke.

Ministerský predseda odpovedal odrazu na všetky tri interpellácie. Nedrží za potrebné, aby v záležitosti spálenia zástavy v Belehrade robil nejaké ďalšie kroky. Srbská vláda vyslovila svoje poľutovanie nad týmto škaredým, zatracenia hodným pádom, ďalej všetci tí, ktorí brali účasť na spálení zástavy sú už buď trestaní, alebo je proti nim vyšetrovanie zavedené. Hlava policie, ktorý je najviac vinným, že spálenie zástavy nebolo prekazené, není tým povýšený, že bol vymenovaný za policajneho inšpektora do ministerstva vnútra, lež práve naopak, značí toto vymenovanie degradovanie, ktoré patričný aj zaslužil. Prosi odpoveď v známosť vziať. Keď interpellanti porobili svoje poznámky na odpoveď, bola táže veľkou väčšinou v známosť vzatá.

Na konci zasadnutia odpovedal minister vnútra na interpelláciu vyslanca Vajayho, ktorú zadal v záležitosti ochodnickeho (trenč. stolica) matrikára. Minister stvrdil, že matrikára stránky 10 razi nenašly v úrade, keď mal tam byť, následkom tohoto zavedené je proti nemu vyšetrovanie. — Odpoveď vzal známosť aj sám interpellant.

18-ho mája. Taký prípis, jaký bol dnes na sneme prečítaný, patri medzi zriedkavosti. Zvolenská stolica ďakuje snemu za nezištnú a užitočnú prácu, ktorú prevodzuje k dobru krajiny. Snemovňa s radosťou vzala v známosť tento prípis dôvery.

Zatým sa prešlo k pojednávaniu návrhu zákona o administratívnom súdnictve. Referent August Pulszky hovorí, že v prvopočiatočnom návrhu byly dva stupne administratívnych súdov, asice súdy prvej inštancie a vyšší súd v Budapešti. Súdy prvej inštancie maly byť v každej stolice a z veľkej čiastky maly pozostávať z administratívnych úradníkov. Ponevác opozície byly proti

Husličiar v Srbsku.

týmto súdom prvej triedy, vláda predbežne tieto vynechala a ponechala len súd v Budapešti.

Ladislav Meskó a Karol Hieronymi, bývalý minister vnútra návrh neprijímajú, lebo sú z neho vynechané súdy prvej instance Viktor Issekutz, v mene národnej strany návrh prijíma vo všeobecnosti, lebo aj takýto neúplný zákon poskytuje občanom ochranu v administratívnych otázkach.

19. mája. Dnes vydržovali obidve snemovne, zasadnutia, ktorých jediným predmetom bolo oznámenie, že brat nášho milovaného kráľa, arciknieža Karol Ludvik zomrel. Obidve snemovne zašlú kráľovi pripis sústrasti a dajú sa zastúpiť na pohrabe.

Otvorený list do Povážskej Bystrice.

V 19-tom čísle «Kreštana» vyzýva nás p. farár a p. kaplán z Pov. Bystrice, aby sme uverejnili tie dopisy, ktoré sme dostali z jejich farnosti a ktoré sme predbežne len preto neuverejnili, lebo sme nie priateľmi toho tónu, v jakom nachádza obľúbenie «Kreštan».

Týmto prosíme menovaných pánov, aby sa len spofahli na nás; my si najdeme vhodnú dobu, v ktorej otázky dopisy prípadne uverejníme. — My sa tých dopisov ani najmieň nebojíme, lebo sa nás netýkajú.

Pánu povážsko-bystrickému farárovi a kaplánovi ale chceme pri tejto príležitosti povedať, že prečo predbežne šetríme osoby jejich, ačkoľvek by sme to nemali robiť.

Časopis «Kreštan», ktorý redigujú kňazi katolícki a dopisujú doňho tiež len katolícki kňazi, neslýchane grobianym hlasom napáda všetkých tých statočných, otvoreného ducha vlastencov, ktorí majú dosť smelosti a verejne vyznávajú, že sú prívržencami slobodomyselného, liberálneho smeru, ktorý smer si za úlohu vytknul všetky vrstvy obyvateľstva bez rozdielu náboženstva a stavu duševne a hmotne pozdvihovať, a ktorý smer vlast našu aj skutočne priviedol do rozkvetu, jako to uznal aj sám gróf Ferdinand Zichy, v reči povedanej v snemovni veľmožov pri pojednávaní rozpočtu krajinského. Prívrženci liberálneho smeru sú ľudia vzdelaní, obetaví, pracujúci na blahu vlasti našej milej.

A o týchto, v každom ohľade statočných ľuďoch píše «Kreštan» takým hlasom, za jaký sa aj sviňský pastier haňbí. Dosavadne účinkovanie «Kreštana» natoľko znemravnilo cit slušnosti u slovenského ľudu, zdravý jeho úsudok natoľko mýlilo, že dnes už viac nevie posúdiť, jak ďaleko slobodno ísť v politickom boji, ktorý osobu nikdy nenapáda, lež len jej účinkovanie. Následkom tohoto znemravňujúceho účinkovania «Kreštana» je to, že práve čitateľa jeho užívajú také výrazy, s jakými my nedržime za vhodné pred verejnosť vystúpiť.

Uznávame, že by títo páni zaslúžili aj to, aby bolo rúsko odhalené prípadne aj s jejich mravného života, nerobíme to ale za prvé preto, lebo chceme vždy zostať na základe slušnosti politického boja a za druhé preto, že nechceme urážať cit slušnosti našich čitateľov a znemravňovať ľud slovenský.

No neprisaháme sa, že nás účinkovanie «Kreštana» nedonúti k tomu, aby sme aj my na celej čiare bojovali tou samou špinavou zbraňou, ktorou on od prvopočiatku bojuje, a ubezpečujeme katolícke duchovenstvo, v jehož radoch sa nachádza mnoho takých mužov, ktorí si vyžískali tú najhlbšiu úctu aj od jejich politických nepriateľov, že im to ani najmieň neposlúži k dobrému, a že dľa slovenského porekadla: «so suchým aj mokré zhorí» — bude tým trpeť aj česť toho kňazstva, ktoré všeobecnú úctu v každom ohľade zaslúhuje.

Obraciame sa na to duchovenstvo katolícke, ktoré zazlieva smer a účinkovanie «Kreštana», aby svojich druhov k miernosti napomínalo, aby účinkovalo v tom smere, žeby občiansky pokoj zase nastúpil medzi nami. Toto je jejich vlasteneckou povinnosťou, toto žiada od nich tá vlasť, jejž pokoj druhovia jejich úplne podkopali.

Tofkoto na teraz.

Redakcia.

DOPISY.

Čaca, 15-ho mája.

Veľactená Redakcia!

Napriek všetkým namáhaniam jednotlivých osôb, aby sa náš ľud na milennárnych slávnostach nesúčastnil, slávne sme zasvätili tisícročnú pamiatku založenia štátu uhorského. U nás v Čaci, jako v strede okresu, bola slávnosť veľkolepá. Vyše 400 školských dietok ozdobených nacionálnymi stuškami tiahloráno do kostola. Po službách Božích vydržovaná bola školská slávnosť v miestnosťach tunajšieho kasína, po ktorej obecenstvo dietky počastovalo.

Na druhý deň zas boly slávnostné služby Božie v katolíckom kostole, večer ale osvetlili naši obyvatelia okná a púšťali rakéty. Bola aj hostina, na ktorej účasť bralo naše obecenstvo bez rozdielu náboženského okolo 200 osôb. Viac pekných prítokov sme počuli v maďarskej, slovenskej a nemeckej reči.

Aj v okolitých dedinách slávil milennárnu pamiatku. Obyvateľstvo okrášlilo domy nacionálnymi zástavami, a na znak veľkého sviatku sklepy a krémy boly celý deň zavreté. V Čiernom, v Skalitém, v Svrčinovci, v Horelici, v Ošeadnici, v Rakovém, v Zákopči, v Podvysokej, v Olešnej a v Turzovke naši kňazi s ľudom slávil milennárnu slávnosť. V Ošeadnici Ignác Lemess kaplán, v Rakovej Ján Sečánsky dekan, v Zákopči Demeter Gyurčánsky farár a v Turzovke Ján Trvdy dekan, držali vlasteneckú reč. No pán farár zo Skalitého sa zas vyznačil, lebo držanie slávnostnej omše priamo odoprel. Aj v Černém odbavil pán farár služby Božie tak po šusky, že o nich nikto nevedel, a keď ľud v slávnostnom rúchu odtý ku kostolu prišiel, dozvedel sa, že je už omša odslúžená. Našich ľudí toto jednanie nemýlilo, tak v Skalitém jak aj v Černém vošli do kostola, pomodlili sa aj bez kňaza a čo si k tomu mysleli to nemusím napísať. Pán organista z Černého vyšiel na chór, zahrál a zaspieval «Te Deum», a tak z čiastky zadosť učinil urazenému ľudu.

Počujúce takéto chýry, či sa máme čo diviť, že kde-tu náboženský cit u ľudu nášho klesá? Sme zvedaví, či takéto jednanie najde v Nitre u biskupa povšimnutia. Takéto je víťazstvo takzvanej ľudovej strany, ktorá sa chvasta, že náboženský a vlastenecký cit chce pozdvihnúť, že chce byť ľudu nášmu úprimným priateľom. Poznávame sa čím ďalej, tým lepšie, a to nám nebude na škodu.

Drotár.

Z Pod Šipu, dňa 16-ho mája 1896.

Ctený p. Redaktor!

Mój priateľ Stankovec v čísle 4. tohoto nášho časopisu sľúbil, že sa ešte navráti s dopisom, poneváč ho ale nepočul, beriem do ruky pero ja, aby som Vám niečo sdelil, čo on z jeho dopisu vynechal, alebo schválne zamlčal.

Úfam, že i ja s týmto mojím doplnkom nejakú službičku ctenému obecenstvu preukážem.

Priateľ *Stankovec* v dopise svojom udal, že pán farár *Pazúrik* založil „Potravný spolok“ — vulgo — sklep menovaný v *Stankovanoch* pre seba a pre pána učiteľa. No nie je to dost, lebo spolok je založený i pre iných, snáď chudobných ľudí, lež aj pre veľkých pánov. (Nuž viete, chudoba je relatívny pochop).

Poviem vám pravdu. Dopočul som sa u nás, že veru aj osvietený pán *Rakovský* zo Štiavnice vzal pre seba na bôrg 90 mier ovsa zo sklepu stankovského, po akej cene, to mi nevedel nik povedať, lebo to snáď len pán farár vie (?). Pochyboval som o tom žeby osvietený pán — a zo samej lásky k ľudu — až do *Stankovian* išiel ovos alebo i čo iné *borgovať*, keď má tam celkom na blízku tiež konsumy.

I vybral som sa minulý sviatok do *Stankovian* do kostola, — lebo ako z filiálky farníci katolíci ta patríme, — že sa tam úplnej pravdy dozviem. Myslíte pane Redaktor, že som nejakú labkú vec podujal? Nie. Ľudia v *Stankovanoch* sú skrze farára tak na úzde, že ani ako z dajakého „tajného spolku“ nič vyraziť nechcú, a tak málo chýbalo, že som sa bez žiadúceho výsledku domov nemusel vrátiť; ale predsa ako dobre známemu, mi jeden úd spolku pri poháriku toľko pošepnul, že je to skutočnosť, že pán osvietený *Štefan Rakovský* *borgoval*; ale že už — vraj — aj zaplatil 100 zl. a potom hlasnejšie doložil nasledovné: «My sme veru boli už i v strachu, že nám ten pán nezaplatí, lebo sme sa medzi časom dozvedeli, že ten osvietený pán má — vraj — volákosi morálno zubadlo založené, to jest, že nesmie majetok premarhať a len dôchodky z neho patria jemu a že mu i s týmito jeden advokát z *Mikuláša šafári* z nariadenia vrchnosti, lebo že už mal mnohokrát exekúcie pre všelijaké dlžoby, ba raz mu už i jednu divú sviňu na licitácii predávali!» Toto je hľa — ešte že vraj — vodca ľudovej strany! *Kráľovec.*

L.-Teplá, 12. mája.

Veľactený Pán Redaktor!

Počnúc od októbra minulého roku v Troch Sliachoch došli gazdom kone. A sice šiestim gazdom zdochlo šesť pekných koní. Minulého týždňa jeden z gazdov vyšiel v noci na dvor a tu spozoroval vo svojej maštali jedného cigána. Teplianski žandári chytili cigána a pri vyšetrovaní vysvitlo, že cigáni boli príčinou zdochnutia koní a toto chcel urobiť aj posledne jeden cigán. Cigáni kazili kone tak, že kusom dreva roztrhali koňom vnútornosti, aby potom zdochnuté kone mohli za 3—4 zlaté pokúpiť. Všetka škoda na koňoch gazdom zapríčinená ráta sa asi na 500 zlatých. *Známy.*

Dolná Orava, 16. mája 1896.

Veľactená Redakcia!

Pršalo nám ustavične, sňah, vietor, dážď sa strieďave naháňaly a len zima, citlivé chladno zastalo nám stále verným. Ako čo by ani jar nebola, v domoch kúrime o zlom-krky a na slobodnom šúchame si zimou zčervenalé nosy a uši. — Keď na nový rok niekto kýchne, hovoria u nás, že do roka dožije, ak je to pravda, my «cakompak» nové tisícročie dožijeme, lebo v tomto milennárnom roku bez ustania ani iné nerobíme, len kýchame.

Ba robíme, — a viac, ako by ktokoľvek od nás bol očakával, slávime tak nadšene a okázale tisícročnú

pamiatku trvania vlasti našej uhorskej, že je to od chudobného obecenstva stolice našej takmer pri mnoho. — 9. mája slávili školy, všetky bez výnimky, zvláštnym spôsobom ale dolno-kubínske štátne školy. Slávnostná časť diala sa po službách Božích v dvorane stoličného domu pri neobyčajnom návale obecenstva a v tak patriotickom duchu, že sa nad tým aj anjeli v nebi radovať mohli. Tak významné reči sme počuli, že ich nielen mládež, pre ktorú určené boli, ale ani my starí nezabudneme a nimi oduševňovaní budeme roky a roky. Zábavná časť nasledovala večer so zdarilým koncertom a veselou tanečnou zábavou. Desiateho boli slávnostné služby Božie, ktoré v kat. a ev. chráme a v synagoge postupne vybavované boli a na ktorých veškeré úradníctvo a neséiselné húfy sveta účasť bralo. V kat. kostole pod omšou novozriadená dolno-kubínska «Dalárda» utešenú pieseň a po «Te Deum»-e hymnu uhorskú spievala, v evanj. kostole po spievaní primeraného žalmu kňaz významnú modlitbu predriekal, a v synagoge miestny rabin v maďarskej reči krásnu kázeň predniesol a túže pri vyložení tory povedanou maďarskou modlitbou zakončil. Jedenásteho slávila stolica v sídelnom mestečku, a večer sama obec. Vyborní právomocnosti a zástupcovia úradov ako aj návale obecenstva, zvlášte pekné pohlavie, všetko v sviatočnom rúchu, mnohí v uhorskej šate a v rovnošatách brali účasť na skvelej slávnosti, po ktorej nasledoval spoločný obed, pri ktorom patriotické zdravice konca-kraja nájsť nemohly. Vo dne znela hudba a hrmely výstrely mažiarov. Na vysokom Choči zapálená bola ohromná vatra, ktorá radosť našu nielen Orave, ale aj Liptovu hlásala. Večer nasledovala skvelá iluminácia v mestečku zástavami preplnenom.

Nemal som o millenniume písať, slávnosti takéto dejú sa všade v celej krajine, a presvedčený som, že nikto ani len nepredpokladal, žeby Orava vo všeobecnej radosi svoju účasť si nevzala, ale — bárs je to mnohým aj zdĺhavé — dokumentovať som chcel tú okolnosť, že čím väčšiu zimu trpieť nútení sme, vrelosť vlasteneckých citov našich tým intenzívnejšia je a bude. Sláva našim vlasteneckým Slovákom! *Oravec.*

Z Horného Trenčianska, 19. mája.

Veľactený Pán Redaktor!

Cieľom mojich riadkov je podať Vám zrejmvý dôkaz, jaké duševné pustošenie pôsobí huckanie ľudovej strany medzi samými kňazmi.

Jedon pán farár (meno zamlčím), zadal na výbor stolice trenčianskej protest. Keď mu stoličný výbor dal doručiť výrok, v ktorom mu bolo na vedomie dané, že výbor protest ten preskúmal, ale za bezzákladný uznal, pán farár hrozne rozzlobený vzal pero do ruky a na doručujúci listok také grobianske slová počarbal, že stoličný výbor prinútený bol oproti pánu farárovi pre utľhanie na cti súdobnou cestou zakročiť. Pán farár len teraz prišiel k sebe, začal rozmýšľať nad tým, čo vykonal a jako kajúci hriešnik zaslal prosbu na stoličný výbor, aby súdobné zakročenie zastavil, lebo on vraj hnevom hrozne dojatý, v rozčulenom stave napísal tie urážajúce slová na doručujúci listok, bez toho, žeby bol pozrel, od koho dopis ten prišiel a bez toho, žeby si bol rozmyslel že ten doručujúci listok späť poslaný bude. Potom takto píše: sviatočne a svedomite sa vyslovujem, že som nechcel ani slávny stoličný výbor, ani bársktorý iný úrad uraziť; že sa to predsa stalo, prosím to pripísať mojej rozčulenosti a tomu, že som sa v popudenom stave nachádzal... v prvom okamihu som bol veľmi po-

hnutý, a v takejto myslí som písal tie slová, bez toho, žeby som bol rozmýšľal, či sú to slová česť urážajúce alebo nie. Tak sa to stalo bez mojej vôle a bez môjho úsudku. Nemohlo byť toto mojou mienkou už aj preto, lebo veď jako kňaz sám učím a upozorňujem ľud na Božie prikázanie, ktoré každému káže, aby vrchnosť poslúchal a úrady, ktoré od Boha sverenú moc majú, v úctivosti mal. Jako počestný kresťan tedy prosím o odpustenie a prosím o to, aby slávny výbor moje slová, ktoré nie sú iné jako jedovaté ovocie môjho zburéného duševného stavu, za utrhačstvo nepovažoval. — Stoličný výbor vyslyšal prosbu pána farára a ďalšie súdobné kroky zastavil.

Aby ste moje riadky celkom rozumeli, musím sdeliť, že spomenutý protest sa pofahoval na spisovanie voličov, a pán farár bol čítaním noviniek ľudovej strany dohnatý do toho stavu, ktorý neskôr tak veľmi obanoval. Myslím, že príklad pána farára bude pôsobiť na viacerých, zvlášte na jeho pána kaplána, ktorý, jako náruživý dopisovateľ ľudového časopisu «Kresťana» často tiež nevie, kam pero omočí. Pomaly zase len do tej riadnej kolaje príjeme, z ktorej nás baláchanie ľudových novín vyrazilo.

Miroslav Polský.

Černe, dňa 14-ho mája 1896.

Vysokocentný pán Redaktor!

Obec naša, ktorá leží na hranici slezskej a polskej, 9. mája t. r. slávila 1000-ročnú pamiatku povstania uhorskej krajiny, drahej to vlasti našej. Slávnosť naša započala sa strieľaním z mažiarov, čo svolávalo občanov do chrámu Božieho, školské deti ale do školy, odkiaľ aj tieto išly do kostola.

Deti školské vo sviatočnom rúchu oblečené a dievčatá ovenčené sa dostavily do školy, ktorú si sami krásne ozdobily nielen z vnútra ale aj z vonku.

Všetky školské deti po shromaždení sa pán školský predseda, na pamiatku tohoto slávneho dňa, obdaroval millennárnym pamätníkom na stužke krajinských bariev. Toto isté obdržali aj hasičia spolku nášho od pána predsedu spolkového.

Naši duchovní pastieri — známi panslávi — žiaľbohu, usilovali sa našu slávnosť pokaziť tým, že pobožnosti odbavili zavčas rána, aby sme my nemohli brať na nich účasť. No napriek tomuto nepeknému chovaniu sa našich duchovných otcov, ľud, deti školské a hasičia pod tromi zástavami, v tom najväčšom poriadku chrám Boží navštívili a s pomocou p. organistu aj slávne «Te Deum» odbavili a skrúšeným srdcom sa pomodlili, vďaka vzdávajúc Všemohúcemu za tú lásku a dobrotu, že nám udelil to šťastie, že sme mohli túto zriedkavú pamiatku sláviť.

Po skončení pobožnosti išly sme v sprievode muziky na miesto sadenia millennárných stromkov, kde pán Rudolf Moravský, statkár černanský držal reč najprv ku občanom čo spoluobčan, ku hasičom čo spolkový predseda a ku školským dieťkam čo predseda školskej stolice, vysvetľiac veľkú významnosť slávnosti tejto, celý zástup obrátiac sa proti kapličke, zasvätenej korunovaniu blahoslavenej Rodičky Božej, skrúšeným srdcom sa modlil, prosiac Kráľovnú nebies, ktorú si celá krajina čo Patrónku ctí, aby jako dopostiať, tak aj na budúce zostala Matkou našou a primlúvala sa za nás pred trónom Najvyššieho, žeby nikdy neodvrátil tvár svoju od nás a milovanú vlasť našu aby svojimi milosťami aj na budúce obdarúval.

Po dojímavej reči tejto celý zástup tiahol na vyznačené miesto všeobecnej zábavy, kde sme sa úprimne

bavili až do 10-tej. Keď sa zotmilo, bol ohňostroj, zatým sme sa pekne v poriadku vrátili domov.

Obec naša je chudobná, ktorá nemá žiadnych dôchodkov; príračky sú u nás o mnoho väčšie, než krajinská daň; zárobkov niet, napriek tomu ale tam kde treba, vie aj obetovať. Takúto obeť sme doniesli aj na slávnosť millennárnu a síce s radosťou — lebo bárs aj na kraji uhorskej krajiny prebývame, jako dobrí a opravdoví synovia vlasti našej uhorskej vždycky a všade dobrým príkladom chceme predchádzať našim spoluobratom.

Skalité, dňa 16-ho mája.

Ctený pán Redaktor!

Skalitský pán kaplán Sváko, kázal dňa 10. t. m. medzi iným, že každý, kto Opravdového Kresťana, toho vlka v baranej koži číta a kto s tou liberálnou stránkou držať bude, bude zo všetkého vytvorený, to jest, nesmie chodiť do kostola a po smrti sa ani do cintora nepochová. Pri svätej zpovedi nedostane rozhréšenie. A jak by sa ale predsa taký kňaz našiel, ktorý by čitateľovi Opravdového Kresťana rozhréšenie a odpustenie hriechov udelil, ten nezaslúži, aby sa kňazom menoval.

Sú toto krásne slová, a boly by zaslúžily, aby boly vyšly z úst sviňského pastiera, ale nie z úst katolíckeho kňaza, ktorý má zachovávať prikázanie Božie: «Miluj bližneho svojho.» — Dobré by bolo, keby sa vláda postarala a poslala p. kaplána na čas do blázince, kde by mu modzgy preskúmali.*)

Stryna.

Púchov, 16. mája.

Ctený Pán Redaktor!

Dovoľte, pán redaktor, aby aspoň v krátkosti opísal tú slávnosť, ktorú na pamiatku millennia usporiadala obec Lysica dňa 10. mája. Zasluguje to tým viac spomenutia, lebo slávnosť usporiadali jednoduchí, ale poctiví ľudia, ktorí vedia si ctíť a milovať svoju vlasť.

Na pozvanie jednoduchých gazdov prišli všetci úradníci okresného strediska pod vedením hlavného slúžneho púchovského Štefana Rudnayho. Pod triumfálnou bránou v mestečku očakávalo hostí pekné banderium, pod vedením rýchtára Jána Pajtáša; tu sa pripojila ku pochodu hudba a hasičstvo a v peknom poriadku za výstrelov mažiarových uberal sa sprievod do Lysice, kde sa slávnosť odbývala. I tu bola postavená utešená brána. Tu držal peknú reč k prítomnému ľudu r. kat. farár Karol Zlatháry, v ktorej rozpovedal význam slávnosti a napomínal ľud ku bratskej shode. Peknú reč duchovného otea počúvali všetci prítomní s obnaženou hlavou. Po tejto peknej reči Ján Pajtáš na svojom okrášlenom koni v mene občanov privítal hostí a viackrát prizvukoval nezlomnú lásku k vlasti, ktorá je hlboko zakorenená v srdciach občanov, ktorí vedia, že len v tejto vlasti môžu hľadať svoju spásu. Za uvítanie poďakoval sa hlavný slúžny Rudnay a napomenul prítomných, aby ich vlasteneckosť nikdy sa neumenšila a aby ďalej vytrvali na pravej ceste, aby boli verní kráľovi a vlasti.

Potom nasledovalo sadenie stromkov. Jeden strom obdržal meno Fraňa Jozefa I. Na to rečnil ešte Ferd. Veselý, ktorý vysvetľoval ľudu vážnosť a významnosť sadenia stromkov a napomenul ho, aby bol stálym vo svojom vlasteneckom snýšňaní.

*) Na tom kaplánovi niet čo zkúmať, to vidno, že rozum nemá, lebo by ináčej také blbštvá nekázal s kanclia. *Red.*

Po sadení stromkov nasledovala tanečná zábava a starší, či bohatí či chudobní, pustili sa do priateľského rozhovoru.

Večer boly rozžaté na vrchoch ohne, ktorých plamene vysoko šlahaly, že ich bolo možno vidieť aj do susednej Moravy.

Nuž hľa, tak pekným spôsobom vedeli zasvätiť tisícročnú pamiatku jednoduchí občania a podali pekný dôkaz svojho vlasteneckého smýšľania a vernosti ku kráľovi a vlasti.

Jeden z prítomných.

Životopis arcikniežaťa Karola Ludvika.

V krátkosti podávame životopis práve zomrelého arcikniežaťa Karola Ludvika. Karol Ludvik bol najstarším mladším bratom kráľovým a narodil sa roku 1833 a tak bol práve 63-ročný. Vychovávaný bol spoločne so svojimi bratmi: najstarším Maximilianom nešťastným cisárom mexickým, Francom Jozefom, našim kráľom a najmladším Ludvikom Viktorom, ktorý je teraz 54-ročný. Arciknieža Karol Ludvik obľuboval mimo vojenskej vedy aj štátnu správu a preto bol miestodržiteľom tyrolským v roku 1855. Potom mal účasť pri talianskej vojne a roku 1884 stal sa generálom gvalerie. Bol majiteľom aj viacerých plukov cudzozemských.

Zomrelý arciknieža Karol Ludvik oženil sa tri razy. Prvá jeho manželka saská arcikňažna Margita zomrela po dvoch rokoch šťastného manželstva roku 1858 a z tohoto manželstva nepozostalo dieťa.

Roku 1862 oženil sa po druhý krát pojmúc za manželku dcéru sicílskeho kráľa Mariu Anunciátu. Z tohoto manželstva narodili sa mu traja synovia: Franc Ferdinand, r. 1863, ktorý je teraz presumpčivým následníkom trónu; je slobodný. Na teraz je však ťažko nemocný a hľadá úľavu pod miernejším podnebním. Druhý syn arcikniežaťa Karola Ludvika: Otto Franc Jozef narodil sa r. 1865, je ženatý, pojal si za manželku r. 1886 saskú kňažnu Mariu Jozefu, narodenú r. 1867. Má dvoch synov: Karola Franca Jozefa, ktorý sa narodil r. 1887, a Maximiliana, ktorý sa narodil r. 1895. Arciknieža Otto sa často sdržuje v Uhorsku; teraz je plukovníkom husárskeho pluku. Arciknieža je živý a veselej povahy a má široké známosti o všeobecnom živote. Tretí syn zomrelého arcikniežaťa: Ferdinand narodený r. 1868, slúži pri spoločnej armáde jako nadporučík. Štvrté dieťa: Maria Zofia, bola abbatissou v kláštore hradčinskom v Prahe; roku 1893 sa vydala za württembergské knieža Albrechta.

Druhá manželka arcikniežaťa Karola Ludvika zomrela roku 1871 a ovdoveľ arciknieža oženil sa po tretí krát r. 1873 pojmúc si za manželku Mariu Tereziu, narodenú r. 1855. Z tohoto manželstva narodili sa mu dve dcéry: Maria Anunciata r. 1876, terajšia abbatissa hradčinského kláštora v Prahe a Alžbeta r. 1878.

Arciknieža Karol Ludvik bol silnej postavy, náchylný k tučnote. Rád sa zaoberal hudbou a spisbou. O povstaní jeho choroby hovorí sa, že keď arciknieža Franc Ferdinand ochorel, arcikniežacia familia odcestovala za ním do Egypta a na tejto ceste prišiel otec k zárodku smrteľnej nemoci. Zomrel totiž na prudké zapálenie vnútorností.

*

Právo dedenia trónu v Uhorsku dľa I. a II. zákonného článku z roku 1723 a v Rakúsku dľa pragmatiky sankcie pripadalo na arciknieža Karola Ludvika ako najstaršieho mladšieho brata kráľa Franca Jozefa, teraz ale pripadá dedičstvo trónu na Franca Ferdinanda, najstaršieho syna zomrelého arcikniežaťa, ktorý je stále

chorľavý. Tak teda na ten pád, jestli by Franc Ferdinand neprežil kráľa Franca Jozefa, v tom páde by nosil uhorskú korunu arciknieža Otto, nateraz plukovník pri husároch v Šoprone, ako Otto II. kráľ uhorský. Arciknieža Otto je pekný, mladý 30ročný človek veselého ducha. Jeho manželka je nábožná a žije svojím synkom, ktorí by nasledovali po po otcovi na tróne. Tretí syn zomrelého arcikniežaťa Ferdinand nasledoval by len za tymito, teraz je 28ročný, vojak, ale tiež slabej konštrukcie ako jeho brat Franc Ferdinand. Otto je však silný a veľký.

Pohrab arcikniežaťa odbyval sa v piatok popoludní o 4. hodine za okázalých smútočných obradov, jaké náležia členom panujúceho rodu Habsburgského.

Jeho veličanstvo kral' odcestoval do Viedne dňa 16. t. m. Do Budapešte navráti sa počiatkom júna.

Zemské pozostatky vdovy po gr. I. Andrássymu uložili do rodinnej krypty v Töke-Terebeši k rakve jej manžela za okázalých smútočných pohrabov. Pri posvätení mrtvoly v Budapešti boli prítomní: zástupca kráľov, viacerí arcikniežatia a členovia vlády. Na truhlu zosnulej grófký poslala pekný veniec kráľovná, potom vláda a mnohí členovia vysokej aristokracie.

Nespokojný kaplanik. V Lipt. Sv. Mikuláši — ako Magyarország píše — veľkú rozhorčenosť zapríčinila počas millenniumových slávností výstrednosť tamojšieho kaplána. Asice v rim. kat. kostole kaplán Ondrej Jenő namiesto modlitby predpísanej biskupom, povedal poburujúcu reč dľa programu ľudovej strany, tak že prítomné vrchnosti v čele s főkispánom, úradníci a skoro celé obecenstvo s veľkým opovrnutím opustili kostol. Takého výstredného kaplána, ktorý ani v chráme nevie utajiť počas takých veľkých slávností svoju nezralosť v politike, odporúčame do pozornosti patričnej vrchnosti.

V diós-györsekej fabrike na oceľ ešte behom tohoto roku zariača jedno oddelenie, v ktorom budú robiť náboje do kanónov. Uhorská vláda sa postarala, aby jedna čiastka nábojov kanónových bola hotovená u nás. Dosaď taketo náboje hotovili pre našich kanonírov len v Rakúsku.

Veľká suchota panuje teraz vo Španielsku. Do 1. mája nepršalo 69 dní, tak že všetko tohoročné siatie je cele vysušené. Pre túto pohromu Španielsko bude musieť kúpiť zbožia v cudzine aspoň za 200 millionov zlatých.

Košického biskupa Žigmunda Bubicsa zvolilo mesto Košice za svojho čestného mešťana. Biskup urobil svojou 150.000 zlatovou základinou možným postavenie museuma v Košiciach a pre toto museum daroval svoju sbierku, ktorá sa ráta na 50.000 zlatých.

Vykopal mrtvolu svojho syna. V obci Liget (temešská st.) gazda Sofron Petroi bol minulého mesiaca ťažko nemocný. Počas jeho choroby nezdravel aj jeho 11ročný chlapec a o pár dní zomrel. Pred otcem, ktorý tiež zapasil so smrťou, odumretie synka zatajili a tak ho pochovali. Ale Petroi sa uzdravil a potom smrť chlapca nemohli pred ním ďalej utajiť. Úbohého otca chýr o smrti jeho syna úplne zronil. Nevedel uspokojiť svoju túžbu, aby svojho syna ešte raz uvidel. Po tieto dni v noci vyšiel so svojou manželkou do cintorína, vykopal zem čerstvého hrobu, vyzdvihol a otvoril truhlu, vrhol

sa na mrtvolu, ktorá už započala hniť a vybozkával ju. Hrobár a jeho manželka sotva vedeli Petroiho odvieť od mrtvoly jeho syna. Truhlu potom zaklincovali a znovu pochovali. Prípád oznámili vrchnosti.

Jubileum štepenia sypanic (kiahni). Dňa 14. mája minulo práve sto rokov, čo anglický lekár Eduard Jenner prvý raz štepil ľudí proti sypaniciam (kiahňam). Teraz lekárske spolky slávia pamiatku nezapomenuteľného lekára. Tak budapeštiansky spolok lekársky zasvätil pamiatku Jennera na svojom slávnostnom shromaždení, ktoré bude vydržiať dňa 17. septembra.

Poslúchal vo spovednici. Lineckému «Tagespost»-u píše zo Steirerthalu: Nedávno napadlo istému roľníckemu synkovi z Aschaachu, aby sa presvedčil o vernosti svojej milienky slúžiacej vo farnosti v Steinbachu, tým spôsobom, že by vyslúchol jej zpoveď. Tým úmyslom dostal sa hneď za ranného úsvitu do chrámu a schoval sa nepozorovane za spovednicu. Pomaly bol by dosiahol svojho cieľa, lebo vyslúchol už zpoveď početných žien a jeho milienka bola už druhá na rade, keď sa náhodou nejak prezradil a bol ovšem farárom naskutku z kostola vyhnaný. Kňaz podal proti zvedavému šuhajovi trestné oznámenie.

Vesely pohrab. Z mestečka Laguy neďaleko Paríža oznamuje za zaujímavý spôsob pohrabu tieto dni konaného. Jakási tamejšia pani menom Miotteová, ktorá vidia, že sa jej majetok stále míňa bez toho, aby mohla tomu zabrániť, pripravila sa k smrti, ktorú si chcela pritiahnúť udusením. Prv však porobila všetky poriadky ku svojmu pohrabu, ktorý si žičila mať čo najveseľší. Kúpila si peknú truhlu z vnútra vypechanú a zanechala pre hudbu 600 frankov s tým podotknutím, že musí hrať pri pohrabe tie najveselejšie kúsok, ktoré len vie. Vyzvúť potom ešte v testamente, aby sa ľudia pri pohrabnom sprievode hodne smiali, skutočne sa zadusila. Pohrab konal sa skutočne za zvukov tanečných skladieb a za ohromného účasťstva ľudu, ktorý sa sbehol zo širokého okolia na zvláštny pohrab samovražednice.

Cholera v Hornom Egypte. Z Alexandrie píše, že sa tam cholera veľmi rozširuje. V arabskej štvrti tohoto mesta vymierajú celé ulice. Po tieto dni udaly sa prvé prípady onemocnenia na cholera i v európskej štvrti a hneď na to započali sa ľudia odtiaľ vysťahovať. Treba poznamenať, že najväčšia čiastka lodí z Alexandrie ubera sa k Triestu, kde však porobili potrebné kroky ku preskúmaniu prístahovateľcov. Nepriatelja Anglicka roztrusujú chýr, že cholera vovliekli indickí vojaci.

Chvala Bohu, nemam už viac synov! takto si zavzdychala jedna starena v Debrecíne, keď jej vrchnosť oddávala 8 zlatých z pozostalého zárobku jej syna, ktorý zomrel v ilavskom väzení. Úbohá starena mala nezdarých dvoch synov. Starší jej zomrel tiež vo väzení na Munkáci, kde bol odsúdený pre vraždu.

Kandidati nanebevatia. Na preslávenej hore Olivetskej pri Jeruzaleme od 8 rokov založená je osada podivnej kresťanskej sekty náboženskej, ktorá číta na teraz už asi 400 obyvateľov. Vospolok zovú sa tí ľudia adventistami a v svojom pohlúdení posmievajú sa všetkým ostatným kresťanom, ktorí veria vo vzkriesenie z mŕtvych. Dľa ich názorov sektárskych nebude nijakého povstania z hrobov, ale priamo vzatie do neba a ich presvedčením je, že sa to môže stať jedine s Olivetskej hory a od nikiaľ inde. Títo adventisti pochádzajú vlastne zo západu severo-amerického a mávali predtým svoje hlavné stredisko v Chicagu. Tam pred 15 rokmi istý advokát menom Spofford počal si všimnúť bibliu a sektárstvo a najviac sa mu zaľúbilo baptistvo, ktoré

malo svoje sídlo v Battle-Creeku. On a jeho žena tak sa do toho zabrali, že si umienili, že obetujú všetky svoje peniaze, pôjdu do Jeruzalema a založia tam osadu verných adventistov. I odišli a postavili za damašskou bránou tri domy a prijímali do nich súvercov z Ameriky. Pred 3 rokmi zomrel Spofford nedočkajúc sa vstúpenia svojho do neba. Jeho miesto zaujal jakýsi Rudy a vrátil sa s paňou Spoffordovou do Ameriky a počal v Chicagu hlásať adventistické učenie ďalej. Celkom získal pre sektu asi 100 nových členov, ktorí práve koncom apríla prišli s ním do Palestíny. Obec je zariadená dľa možnosti patriarchálne a všetci osadníci odovzdávajú peniaze, utŕžené za svoje výrobky do spoločnej kassy, ktorá zaokrýva výdavky jak celku tak i jednotlivcov.

Najpálčivejšie miesta na zemi, kde ešte žijú ľudia, nachodia sa na juho-západnom pobreží perskom pri Zelenom mori. Tam v mesiaci júli a auguste po 40 dní i nocí býva 100 a o poludniach do konca 130 stupňov Fahrenheitových. Táto teplotúra zodpovedá bezmála 58 stupňom Reamurovým.

Vzrast nechtov. Angličan Jackson vymeral rýchlosť jakou rastú nechty a v nedostatku inej práce prišiel k tomu výsledku, že nechty narastie v jednej minúte na $\frac{2}{1000000}$ millimetra. To by bolo skoro $\frac{1}{10}$ millimetra za deň. Dľa toho by zlomený nechty 2 millimetre dialky narástol za tri týždne.

KU OBRÁZKU.

Husličiar v Srbsku.

Náš obrázok predstavuje husličiaru v Srbsku, s jakými sa v tamojšom kraji často postretieme. Sú to zväčša stareci, ktorí ospevujúce zašlú slávu starého Srbska hrajú na nástroji podobnom husľam. Ospevujú veľké skutky hrdinov srbských, ktorí v boji proti Turkom vylievali svoju krev, aby lásku srbskej mlade ku ich otčine povzbudzovali a do jej srdca zaštepili.

K OBVESELENIU.

Poznajú ho.

Stretnul sa Kakarda so svojim známym, ktorý sa ho pýtal čo je nového? Načo Kakarda odpovedal, že mu žena porodila dvojčiky.

«Čo?! Dvojčence?» pýta sa známy.

Načo mu Kakarda odpovie: «Vlastne len jedno dieťa sa mi narodilo, ale musím povedať že dve deti, lebo keď niečo poviem, veria mi z toho ľudia len polovicu.»

ODKAZY REDAKCIE.

Ct. p. M. Dopis ačpráve lutujeme, museli sme zkrátiť pre úzkosť časopisu. Myslíme ale, že aj tomuto od pomôžeme v krátkom čase.

Ct. p. J. B. v O.: Ale nech len káže proti časopisu — to nášmu časopisu neuškodí. Dobrý časopis sa sám odporúča a to vieme najlepšie my, lebo počet našich predplatiteľov sa ustavične rozmnožuje.

Ct. p. dopisovateľom, ktorých dopisy vystaň, prosíme o poshovenie.